

MILYEN MÉRTÉKBEN TÁMOGATJA A NEMZETI ALAPTANTERV AZ IBL BIOLÓGIATANÍTÁSBA VALÓ BEVEZETÉSÉT?

Kontai Tünde

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: tantervelemzés; kutatás alapú tanulás; biológiatanítás

A természettudományos nevelés problémájának egyik okát az EU országokban a természettudományok nem megfelelő oktatásában látják (Rocard és mtsai., 2007). A problémák megoldásának egyik lehetséges módjaként a kutatás alapú tanulás (IBL) bevezetését és elterjesztését javasolják a természettudományos oktatásban (Nagy L.-né, 2010).

Annak, hogy egy új oktatási módszer elterjedjen egy országban, számos feltétele van. Az egyik ezek közül, hogy az oktatást szabályozó dokumentumok támogatják-e a módszer bevezetését. Hazánkban az 1990-es évektől zajló tantervi reform során folyamatosan változott a Nemzeti alaptanterv. Az oktatás céljai között megjelentek teljesen új elemek is. Így feltételeztük, hogy annak ellenére, hogy a kutatás alapú tanulás még nem ismert és nem elterjedt hazánkban, számos eleme fellelhető a központi oktatási dokumentumokban.

Kutatásunk során célul tűztük ki, hogy megvizsgáljuk, a jelenleg érvényben lévő Nemzeti alaptanterv (2007 és 2012) mennyire követi a nemzetközi természettudományos nevelés trendjeit, oktatáspolitikai ajánlásait; valamint feltárjuk, a megújult Nat miként támogatja az IBL biológiaórán való alkalmazását.

Munkánk során a dokumentum- és tartalomelemzés módszerét alkalmaztuk. A dokumentumokban az IBL jegyekre vonatkozó kulcsifejezéseket (pl. hipotézisalkotás, kísérletezés, következtetések levonása) kerestük, és ezek előfordulási számát határoztuk meg. A számszerűsítés lehetővé tette a két Nat összehasonlítását.

Kutatásunk eredménye azt mutatja, hogy az IBL jegyek között vannak olyanok, amelyeket jobban (pl. önálló munkavégzés, hétköznapi problémák feldolgozása), míg fellelhetőek olyanok is, melyeket kevésbé (pl. kérdés- vagy problémafelvetés a tanulási tartalomra, önszabályozás) támogatnak a vizsgált dokumentumok. Ezen kívül különbségek mutatkoznak a megvizsgált két Nat között is abban, hogy melyik milyen mértékben tartalmazza az IBL-jegyeket.

Vizsgálati eredményeink gazdagíthatják az oktatási dokumentumok elemzési módszereit, és egyben elősegíthetik a Nemzeti alaptanterv fejlesztését is.